

**ZARZĄDZENIE NR PM-2599/2020
PREZYDENTA MIASTA GLIWICE**

z dnia 30 lipca 2020 r.

w sprawie strategii zarządzania długiem Miasta Gliwice.

Na podstawie art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 713)

zarządza się, co następuje:

- § 1. Wprowadzić strategię zarządzania długiem Miasta Gliwice określoną w załączniku do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Odpowiedzialnym za wykonanie niniejszego zarządzenia jest Naczelnik Biura Zarządzania Płynnością Finansową.
- § 3. Za okresowy przegląd zarządzenia oraz jego aktualizację odpowiedzialny jest Naczelnik Biura Zarządzania Płynnością Finansową.
- § 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Skarbnik Miasta.
- § 5. Zarządzenie podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.
- § 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
- § 7. Traci moc Zarządzenie nr PM-888/19 Prezydenta Miasta Gliwice z dnia 10 lipca 2019 r.

Prezydent Miasta Gliwice

Adam Neumann

Uzasadnienie

Zarządzenie wprowadza się w celu określenia zasad dotyczących sposobu finansowania potrzeb pożyczkowych Miasta oraz zapewnienia jego bezpieczeństwa finansowego poprzez racjonalne gospodarowanie posiadanymi środkami.

Strategia zarządzania długiem Miasta Gliwice

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Zmiany w zakresie wielkości i struktury długu Miasta Gliwice.	3
2.1. Wielkość długu w latach	3
2.2. Koszty obsługi długu	5
2.3. Wskaźniki	8
3. Uwarunkowania strategii.....	11
3.1. Założenia makroekonomiczne	11
3.2 Założenia realizacji inwestycji	11
4. Cel strategii zarządzania długiem	13
4.1. Identyfikacja oraz kontrola ryzyk związanych z zarządzaniem długiem.	13
5. Zadania strategii.....	16
6. Zagrożenia związane z realizacją strategii	17

1. Wprowadzenie.

Strategia zarządzania długiem Miasta Gliwice służy realizacji i wspieraniu działań na rzecz rozwoju Miasta poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych środków finansowych oraz przy zachowaniu bezpieczeństwa środków publicznych.

Zarządzanie długiem obejmuje decyzje dotyczące sposobu finansowania potrzeb pożyczkowych Miasta, poprzez dobór odpowiednich instrumentów umożliwiających realizację wymaganych płatności, przy możliwie najniższym do uzyskania koszcie ich obsługi oraz zachowaniu poziomu akceptowalnego ryzyka. Prowadzi do utrzymania szeroko rozumianej płynności finansowej Miasta, poprzez racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi, a także stanowi podstawę dla procesów decyzyjnych Kierownictwa Miasta.

Instrumentem stosowanym w planowaniu finansowym w jednostkach samorządu terytorialnego, zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., jest **wieloletnia prognoza finansowa**. Stanowi ona dokument planistyczny, przyjmowany w drodze uchwały organu stanowiącego, dający podstawę do prowadzenia racjonalnej, odpowiedzialnej i stabilnej polityki finansowej. Określa między innymi prognozę dochodów i wydatków oraz kwoty długu, a także zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich planowanych do realizacji. Prognoza kształtowania się dochodów i wydatków pozwala, w perspektywie wieloletniej, na określenie możliwych do poniesienia nakładów inwestycyjnych. Jest podstawą do zaplanowania dopuszczalnej kwoty długu, która nie zagraża stabilności finansowej Miasta.

Efektom przyjętej polityki finansowej Miasta przedstawionej w strategii są konkretne założenia oraz dane finansowe ujęte w wieloletniej prognozie finansowej Miasta.

2. Zmiany w zakresie wielkości i struktury długu Miasta Gliwice.

Poniżej przedstawiono zmiany, dotyczące wielkości i struktury zadłużenia Miasta Gliwice w ciągu ostatnich kilku lat.

2.1. Wielkość długu w latach

Począwszy od 2011 roku, Miasto zaczęło realizować prorozwojowy plan inwestycyjny. W latach 2011-2015 wpłynęły trzy transze kredytu ramowego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w łącznej wysokości 180 mln zł na sfinansowanie szeregu inwestycji.

Miasto sfinalizowało również kontrakt z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na kwotę 182,5 mln zł, z przeznaczeniem na finansowanie budowy hali widowiskowo-sportowej (Areny Gliwice), którego dwie transze wpłynęły w 2013 i 2018 r.

W 2015 r. Miasto uzyskało kolejną decyzję kredytową Europejskiego Banku Inwestycyjnego na kwotę 400 mln zł z ramowego Programu Inwestycyjnego dla miast Aglomeracji Górnego Śląska z maksymalnym terminem dostępności do 2020 r. W ramach powyższego programu tzw. drugiego kredytu ramowego, w styczniu 2017 roku Miasto podpisało umowę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na udostępnienie kredytu na kwotę 100 mln zł. Pierwsza transza w wysokości 75 mln zł wpłynęła w 2019 r., natomiast druga w kwocie 25 mln zł w czerwcu 2020 r.

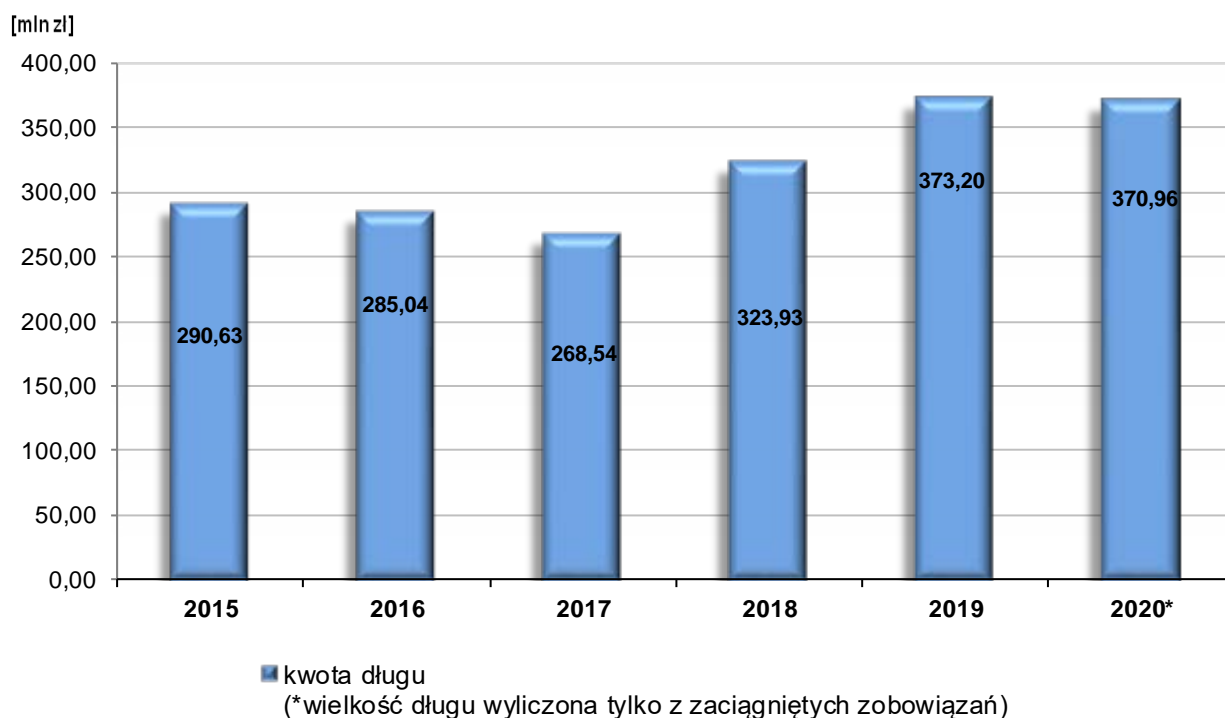
W 2020 r. została również podjęta decyzja o emisji obligacji komunalnych. Do końca 2020 r., zgodnie z Uchwałą Nr XV/289/2020 Rady Miasta Gliwice z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie emisji obligacji komunalnych miasta Gliwice oraz określenia zasadach ich zbywania, nabywania i wykupu, planuje się emisję 150.000 obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł na łączną kwotę 150.000.000,00 zł. Wykup poszczególnych serii nastąpi w latach 2022 – 2030.

Miasto korzysta także z preferencyjnych pożyczek, udzielanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW) zaciąganych między innymi na termomodernizację budynków oświatowych oraz na realizację Programu ograniczania niskiej emisji dla Miasta Gliwice. Dzięki umorzeniu części zaciągniętych pożyczek (po spłacie co najmniej 50%), Miasto mogło wydatkować, uzyskane od początku korzystania z pożyczek, dodatkowe 6,4 mln zł na dalsze termomodernizacje obiektów. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji z Funduszu dotyczącej umorzeń pozostałych pożyczek, Miasto będzie miało możliwość zrealizować dodatkowo kolejne inwestycje za ok. 1,5 mln zł.

Poza wymienionymi powyżej instrumentami finansowymi, Miasto korzysta z kredytu odnawialnego w rachunku skonsolidowanym. Kredyt ten został udzielony w ramach umowy na obsługę bankową budżetu Miasta Gliwice (aktualna umowa zawarta na lata 2017-2021). Zaoferowane przez bank oprocentowanie jest bardzo korzystne, co pozwala Miastu na elastyczne zarządzanie środkami budżetowymi w ciągu roku i pokrywanie przejściowego deficytu w kwocie do 60 mln zł. Odsetki od kredytu w rachunku skonsolidowanym płacone są dopiero w momencie, gdy ujemne saldo rachunku podstawowego jest wyższe niż zsumowana wartość sald na rachunkach bankowych Miasta, urzędu i pozostałych jednostek organizacyjnych.

W ramach tej samej umowy z bankiem, Miasto może korzystać z kredytu pomostowego w wysokości do 60 mln zł. Kredyt ten, będący krótkoterminowym finansowaniem - na okres do 5 dni roboczych, może być zaciągnięty na przełomie roku, a spłacony w pierwszych dniach roku następnego.

Wykres 1. Kwota długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia (wynikającego wyłącznie z podpisanych umów) w latach 2015-2020.

2.2. Koszty obsługi długu

Poszukując źródeł finansowania zewnętrznego, Miasto stara się zoptymalizować wszystkie jego parametry. Jeden z najważniejszych stanowi koszt, po jakim pozyskiwane jest finansowanie. Oprocentowanie instrumentów finansowych, jakie Miasto posiada w swoim portfelu jest zróżnicowane. Pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oparte są o stopę redyskonta weksli Narodowego Banku Polskiego i od kilku lat oprocentowanie to wynosi 3,0%. Koszt kredytu w rachunku skonsolidowanym oraz kredytu pomostowego bazuje na stopie rynkowej WIBOR 1M.

Aktualnie wszystkie zaciągnięte transze kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oprocentowane są na poziomie stałym. Stawki oprocentowania dla poszczególnych kredytów przedstawiono poniżej.

Tabela 1. Oprocentowanie kredytów udzielonych Miastu Gliwice.

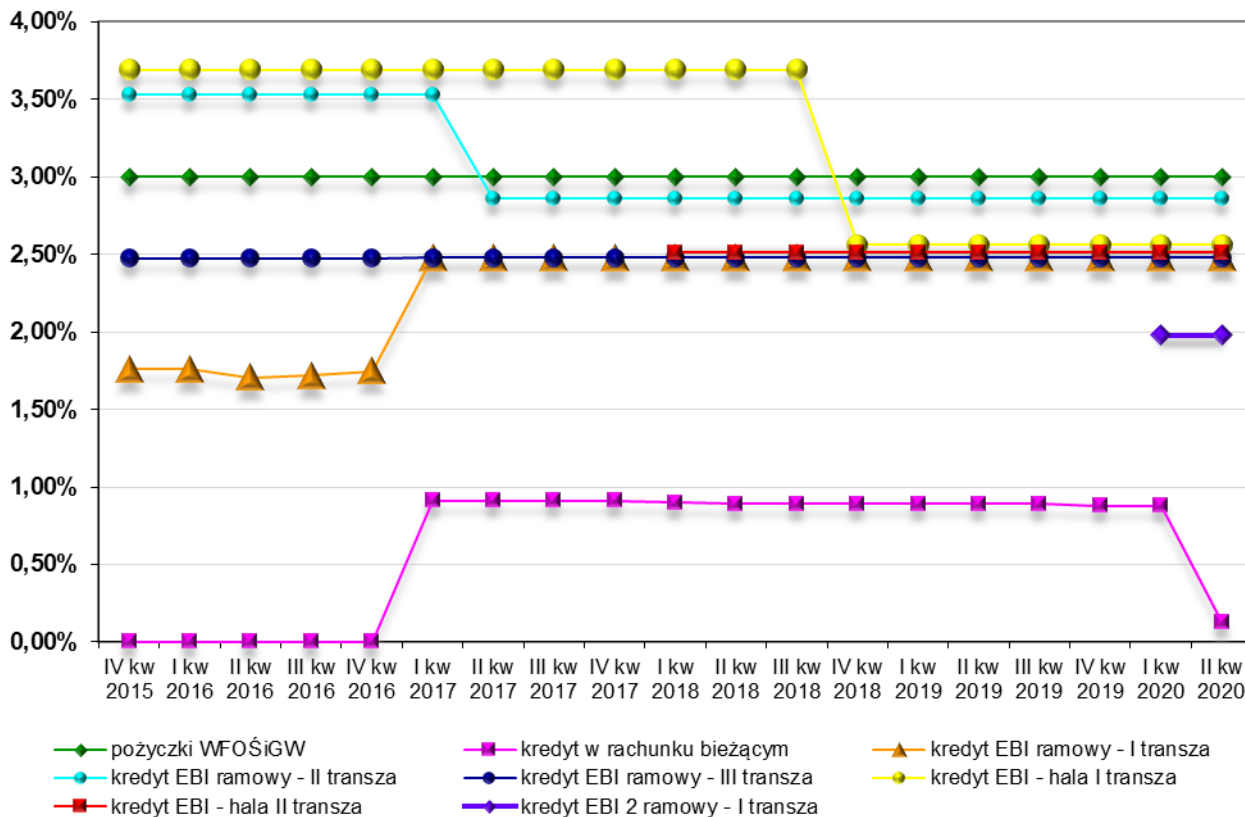
Rodzaj kredytu	Oprocentowanie	Data rewizji
zmiennie		
Kredyt pomostowy	WIBOR 1M - 0,75 p.p.	
Kredyt przejściowy	WIBOR 1M - 0,75 p.p.	
stałe		
I kredyt ramowy z EBI	I transza	2,48%
	II transza	2,86%
	III transza	2,48%
Kredyt z EBI na finansowanie budowy hali	I transza	2,56%
	II transza	2,51%
II kredyt ramowy z EBI	I transza	1,98%
	II transza	1,15%

Oprocentowanie planowanej emisji obligacji będzie zmienne, równe stawce WIBOR 6M ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego, powiększonej o marżę.

Na Wykresie 2 zaprezentowano oprocentowanie portfela kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Miasto Gliwice.

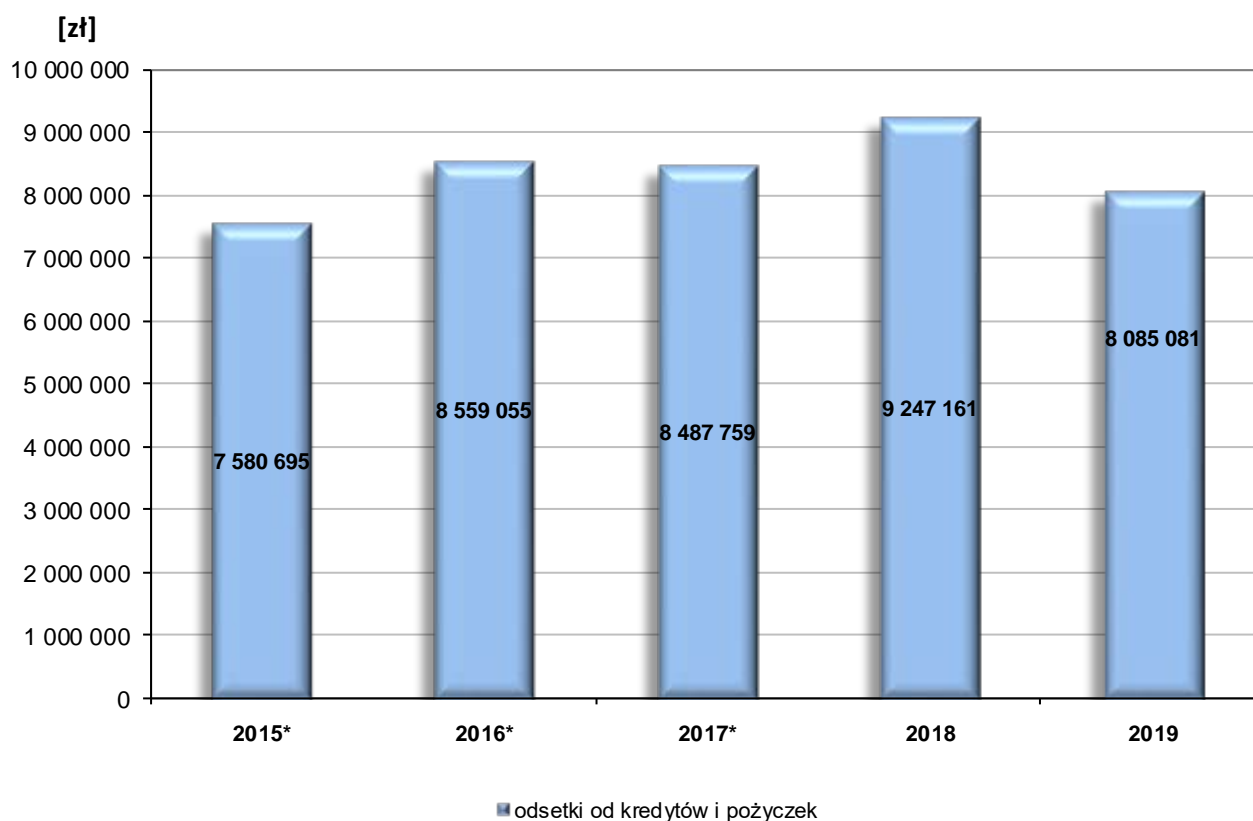

Wykres 2. Średnie oprocentowanie zadłużenia Miasta w ujęciu kwartalnym w latach 2015-2020

W trakcie trwania inwestycji odsetki od zadłużenia zaciągniętego na jej realizację są doliczane do wartości inwestycji.

Wykres 3. Wysokość zapłaconych odsetek od kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Miasto Gliwice w latach 2015-2019.

(*W latach 2015-2017 odsetki były płacone w ramach wydatków bieżących i majątkowych)

Różnice w wysokości zapłaconych odsetek w poszczególnych latach wynikają z poziomu zadłużenia oraz zmian w oprocentowaniu poszczególnych transz kredytów.

2.3. Wskaźniki

Podstawowym wskaźnikiem określającym kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego oraz wskazującym na obciążenia wynikające z posiadanego długu jest **indywidualny wskaźnik zadłużenia** określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych. 1 stycznia 2019 r. zmianą ustawy o finansach publicznych weszły w życie przepisy, które między innymi określają nowy sposób obliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Art. 243 ustawy w nowym brzmieniu obliguje do spełnienia relacji:

$$\frac{(R+O)}{Db} \leq \frac{1}{7} \times \sum_{i=1}^7 \frac{(D_{bei} - W_{bei})}{D_{bi}},$$

gdzie:

- Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Dbei – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,
- Dbi – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
- Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

Przedstawiony wzór ma pełne zastosowanie dopiero od 2026 r. (do 2025 roku zmiany wprowadza się stopniowo, zgodnie z regułą obliczania w okresie przejściowym).

Wskaźnik ten pozostaje spełniony w całym okresie objętym prognozami finansowymi dla miasta, a kształtowanie się jego poziomu w poszczególnych latach jest na bieżąco monitorowane.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z 2009 r., jednostki samorządu terytorialnego mają **obowiązek utrzymywania zrównoważonego budżetu bieżącego**. Do 2022 r. przepis art. 242 ust 2. stanowi, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Po wprowadzonych zmianach w ustawie o finansach publicznych, od 2022 r. mają zastosowanie przepisy wskazujące, iż w wyliczeniach dotyczących zachowania równowagi budżetu w części bieżącej uwzględniona zostanie nadwyżka budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, spłaty udzielonych przez jednostkę pożyczek w latach ubiegłych oraz niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikające z rozliczenia środków unijnych. Miasto Gliwice do tej pory utrzymywało znaczną nadwyżkę budżetu bieżącego, starając się optymalizować wydatki bieżące, przy jednoczesnych wysiłkach mających na celu zwiększenie bazy podatkowej i utrzymaniu tendencji wzrostowej dochodów bieżących. Ze względu na obecną sytuację związaną z COVID-19, jak również zmianę legislacyjną w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, poziom dynamiki dochodów bieżących w 2020 roku znacznie spadł. Ponadto, działania podejmowane przez

Miasto w zakresie zwalczania negatywnych skutków pandemii, m.in. poprzez wsparcie gliwickich przedsiębiorców, powodują niższe wpływy z tytułów czynszów, niektórych opłat i podatków lokalnych, zaś aktualne potrzeby miasta nie pozwalają drastycznie ograniczyć poziomu wydatków bieżących. Planuje się, iż mimo przejściowego obniżenia poziomu nadwyżki bieżącej, w kolejnych latach jej poziom pozwoli na bezpieczną obsługę zaciągniętego zadłużenia oraz na realizację planowanych inwestycji. **Nowa zasada zrównoważonego budżetu zostanie spełniona dla całego okresu, na który przyjęto wieloletnią prognozę finansową.**

Dodatkowo z uwagi na ograniczanie negatywnych skutków epidemii COVID-19, ustawodawca wprowadził szczególne rozwiązania w zakresie równoważenia strony bieżącej budżetu oraz reguły ograniczającej zadłużenie przez jednostki samorządu terytorialnego. Wprowadzane zmiany prawne są na bieżąco analizowane i zostaną wprowadzone w miarę możliwości do wyliczenia wskaźników dla Miasta, po zmodyfikowaniu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

Dodatkowym wskaźnikiem, który w ostatnich latach wpisał się w schemat analiz jednostek samorządu terytorialnego, jest **poziom nadwyżki operacyjnej**, liczonej jako różnica między dochodami operacyjnymi (dochody bieżące pomniejszone o dochody finansowe oraz wpłaty z zysku i dywidendy) a wydatkami operacyjnymi (wydatki bieżące pomniejszone o obsługę długu oraz dopłaty w spółkach prawa handlowego). Nadwyżka operacyjna jest jedną z ważniejszych wielkości obrazujących sytuację finansową Miasta. Jest podstawą do oceny jego potencjału inwestycyjnego oraz zdolności kredytowej. Informuje także, jakimi środkami Miasto dysponuje po zrealizowaniu wydatków operacyjnych. Wyniki operacyjne Gliwic na przestrzeni ostatnich lat kształtowały się bardzo korzystnie, marża operacyjna w 2019 r. utrzymała się na wysokim poziomie 15,31%. W 2020 r. z uwagi na wpływ pandemii koronawirusa, mimo wdrożonych rozwiązań zmierzających do ograniczenia wydatków bieżących, nastąpi jej spadek. W długofalowej perspektywie Miasto planuje utrzymywanie marży operacyjnej na poziomie minimum 10%.

Kolejnym wskaźnikiem analizowanym w trakcie sporządzania prognoz finansowych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowego miasta, jest **nadwyżka bieżąca netto**, rozumiana jako nadwyżka bieżąca pomniejszona o rozchody przypadające do spłaty w konkretnym roku budżetowym. Dodatni poziom przedmiotowego wskaźnika wskazuje na zdolność miasta do obsługi posiadanego zadłużenia z uzyskiwanych dochodów bieżących, bez konieczności zaciągania kolejnych zobowiązań dłużnych na spłatę wcześniejszego długu. W odróżnieniu od indywidualnego wskaźnika zadłużenia, pokazuje on sytuację finansową samorządu w konkretnym roku, a nie opiera się na danych historycznych. Należy również brać pod uwagę, iż w przypadku przejściowych problemów z pokryciem obsługi zadłużenia

bieżącymi dochodami, źródłem finansowania spłaty rozchodów mogą być również dochody ze sprzedaży majątku.

Zagrożeniem dla osiąganego w kolejnych latach wyniku budżetu bieżącego są zarówno dalsze skutki wywołane przez COVID-19, powodujące mniejsze wpływy dochodów bieżących, jak również wprowadzane zmiany prawne z jednej strony ograniczające dochody jst, a z drugiej strony nakładające obowiązki związane z realizacją kolejnych zadań bez zapewnienia odpowiedniego finansowania.

3. Uwarunkowania strategii.

3.1. Założenia makroekonomiczne

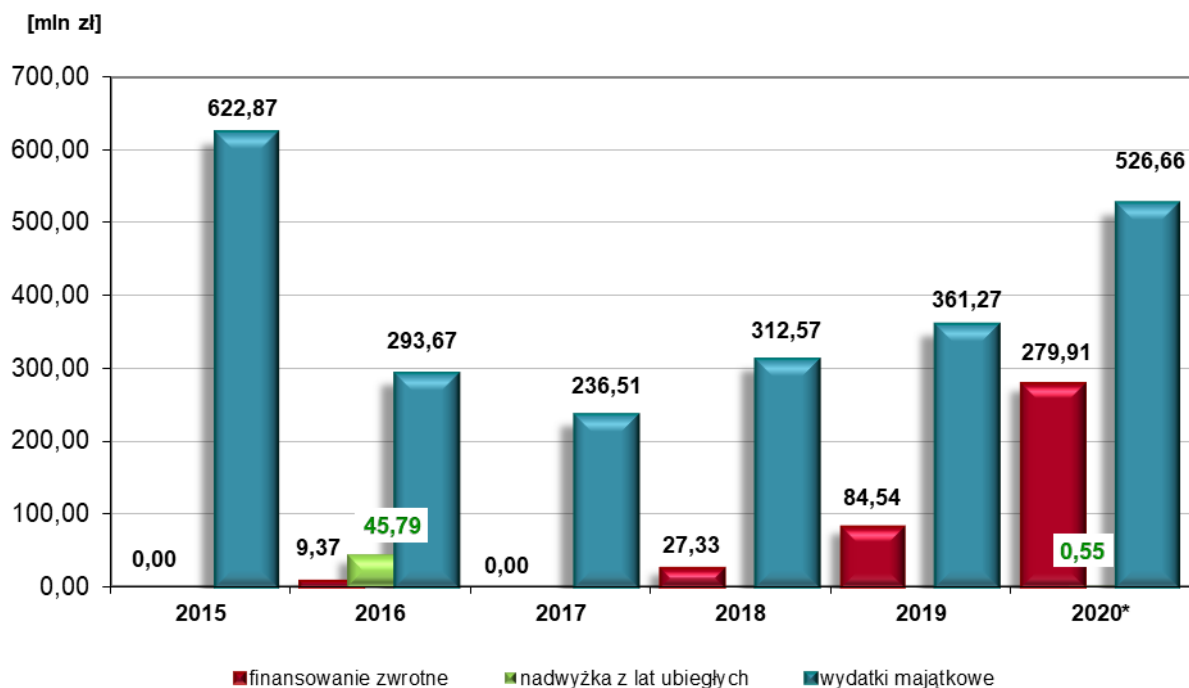
Strategia zarządzania długiem określa wytyczne dla tworzenia wieloletniej prognozy finansowej, która stanowi fundament dla pozostałych strategii Miasta. Założenia makroekonomiczne przyjmowane dla jej stworzenia, wynikają z wytycznych Ministerstwa Finansów dotyczących wskaźników makroekonomicznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

3.2. Założenia realizacji inwestycji

Zadłużenie planowane do zaciągnięcia w wieloletniej prognozie finansowej, wynika z poziomu wieloletnich przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w załączniku do uchwały, a także z poziomu inwestycji jednorocznych. Do załącznika wprowadzane są projekty możliwe do realizacji, często posiadające już gotową dokumentację. Lista ta zawiera również projekty, dla których Miasto zamierza pozyskać finansowanie ze środków unijnych. Poziom pozostałych wydatków inwestycyjnych możliwych do realizacji (poza przedsięwzięciami wieloletnimi ujętymi w załączniku), zaplanowany na przyszłe lata w wieloletniej prognozie finansowej, wynika z możliwości finansowych Miasta.

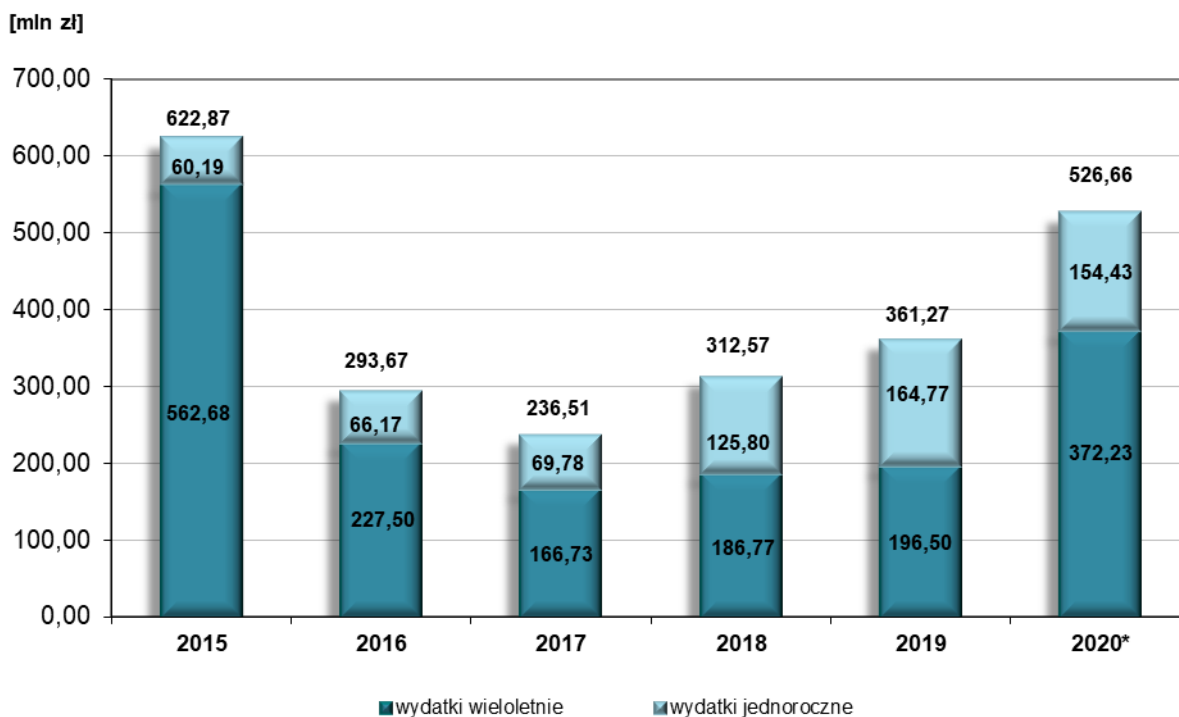
Na etapie sporządzania projektu budżetu i wieloletniej prognozy finansowej na kolejny rok, decyzją Kierownictwa Miasta poziom wydatków inwestycyjnych może być zwiększony i sfinansowany ze zwrotnych środków zewnętrznych, przy zachowaniu bezpieczeństwa finansowego oraz utrzymaniu oczekiwanego poziomu wskaźników. Struktura wydatków majątkowych w latach 2015 – 2020 została zaprezentowana na wykresach 4 i 5.

Wykres 4. Poziom finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych i nadwyżki z lat ubiegłych.

(* dane w 2020 r. zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice – stan na 29-06-2020 r.)

Wykres 5. Struktura wydatków na inwestycje.

(* dane w 2020 r. zgodnie z uchwałą w sprawie WPF Miasta Gliwice – stan na 29-06-2020 r.)

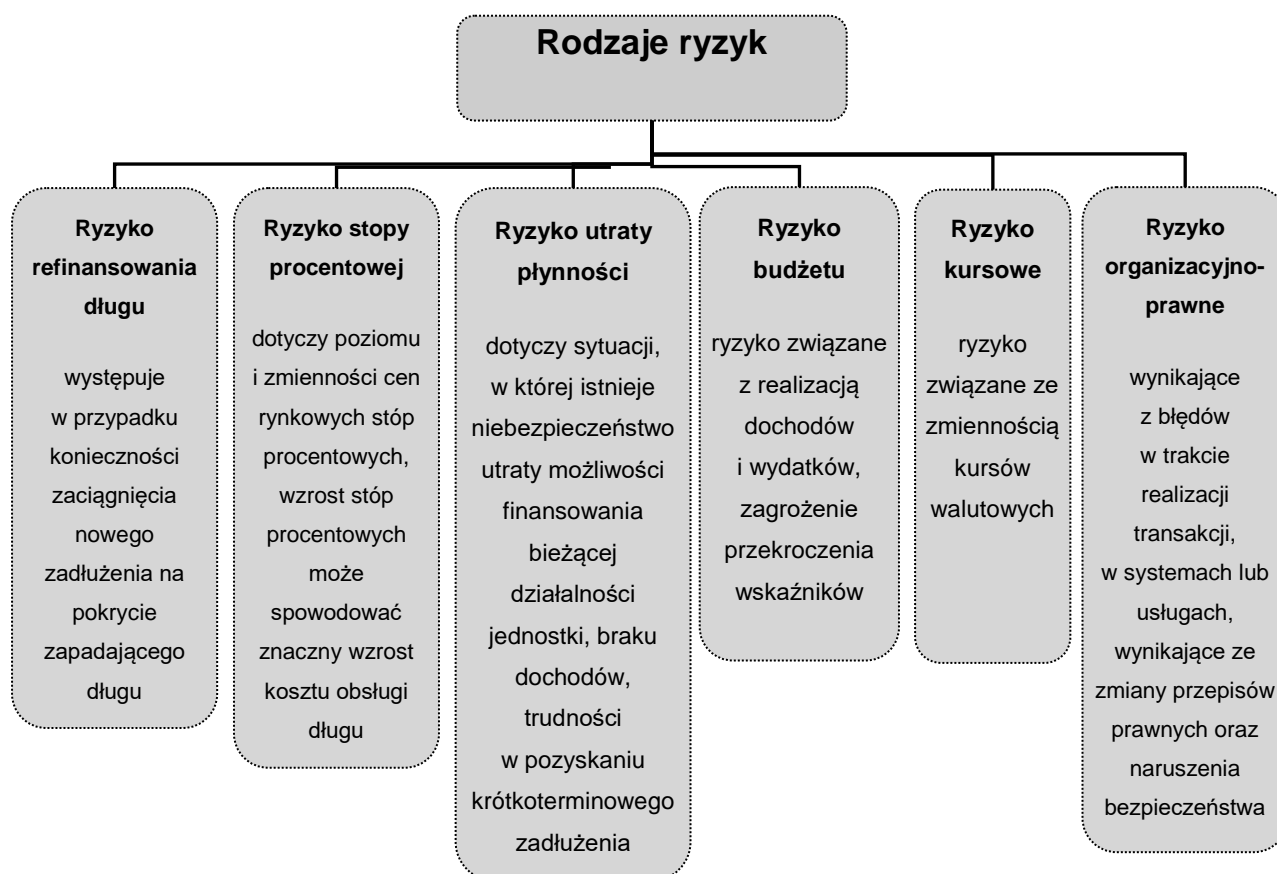
4. Cel strategii zarządzania długiem

Podstawowym celem strategii, któremu podporządkowane będą decyzje w zakresie zarządzania długiem, jest **pozyskanie finansowania zwrotnego umożliwiającego terminową realizację zadań Miasta przy przyjętych ograniczeniach odnośnie poziomu poszczególnych ryzyk**. Dostosowanie przepływów pieniężnych związanych z długiem do dochodów i wydatków budżetu, pozwoli utrzymać płynność finansową Miasta oraz skutecznie stymulować jego rozwój.

4.1. Identyfikacja oraz kontrola ryzyk związanych z zarządzaniem długiem.

Analiza ryzyk związanych z zarządzaniem długiem opiera się na ocenie ryzyka, jego kwalifikacji, kontroli oraz sterowaniu ryzykiem. Pozwala ona utrzymać długoterminową równowagę finansową oraz ograniczyć ewentualne straty wynikające z operacji zaciągania długu.

Wykres 6. Potencjalne ryzyka zidentyfikowane w procesie zarządzania długiem Miasta Gliwice

Określając miary zidentyfikowanych ryzyk Miasto stosuje odpowiednie instrumenty zarządzania ryzykiem.

Ryzyko refinansowania długu

1) *miary ryzyka:*

- średnia zapadalność długu wyrażona w latach (ATM – miara ryzyka refinansowania długu – im termin wykupu jest bardziej odległy, tym niższe ryzyko jego refinansowania),
- udział długu zapadającego w ciągu roku w całości kwoty długu,
- struktura zapadalności długu,

2) *instrumenty zarządzania:*

- odpowiedni rozkład zapadalności instrumentów dłużnych – dążenie do równomiernego rozkładu płatności z tytułu obsługiwanego i wykupywanego długu w kolejnych latach,
- dążenie do zwiększania roli instrumentów średnio- i długoterminowych w finansowaniu potrzeb dłużnych Miasta,
- utrzymywanie wskaźnika spłaty zadłużenia, liczonego jako zadłużenie ogółem netto do nadwyżki operacyjnej, na poziomie max 9 lat,
- utrzymywanie wskaźnika obsługi zadłużenia – liczonego jako relacja nadwyżki operacyjnej powiększonej o wolne środki oraz nadwyżkę z lat ubiegłych do obsługi zadłużenia, na poziomie wyższym niż 1,5,
- utrzymywanie wskaźnika ATM na poziomie minimalnym równym wskaźnikowi spłaty długu (zadłużenie do nadwyżki bieżącej), a max 20 lat,
- utrzymywanie relacji nadwyżki operacyjnej brutto (nadwyżka bieżąca powiększona o odsetki) do odsetek na poziomie wyższym niż 1,5,
- stosowanie opcji przedterminowego wykupu długu.

Ryzyko stopy procentowej

1) *miary ryzyka:*

- udział instrumentów o oprocentowaniu zmiennym,
- udział instrumentów o oprocentowaniu stałym,
- poziom podstawowych stóp procentowych,

2) *instrumenty zarządzania:*

- dywersyfikacja zadłużenia pod względem charakterystyki oprocentowania i jego rewizja w sytuacji spodziewanych zmian w polityce pieniężnej kraju (preferowane korzystne oprocentowanie stałe).

Ryzyko utraty płynności

1) *miary ryzyka:*

- stan środków finansowych na rachunku Miasta,
- wskaźnik płynności finansowej, liczony jako stosunek sumy dochodów i przychodów do sumy wydatków i rozchodów,

2) *instrumenty zarządzania:*

- monitorowanie sytuacji finansowej Miasta przy pomocy odpowiedniego systemu informatycznego,
- monitorowanie sytuacji finansowej Miasta w perspektywie średnio- i długoterminowej (rok budżetowy plus trzy kolejne lata),
- utrzymywanie bezpiecznego poziomu płynności budżetu Miasta przy efektywnym zarządzaniu wolnymi środkami będącymi w dyspozycji,
- dostępny kredyt w rachunku bieżącym Miasta na kwotę 60.000.000 zł,
- utrzymywanie wskaźnika płynności finansowej w przedziale 1-1,5.

Ryzyko budżetu

1) *miary ryzyka:*

- poziom nadwyżki oraz marży operacyjnej,
- dynamika wzrostu wydatków bieżących w odniesieniu do dynamiki wzrostu dochodów bieżących,
- zasada zrównoważonego budżetu,
- wskaźniki zadłużenia,

2) *instrumenty zarządzania:*

- stały monitoring poszczególnych wielkości finansowych i wskaźników,
- utrzymywanie marży operacyjnej na poziomie min. 10%,
- utrzymywanie poziomu nadwyżki bieżącej co najmniej w wysokości roku ubiegłego i odpowiednia korekta wydatków w sytuacji spadku realizowanych dochodów w stosunku do pierwotnie planowanych,
- utrzymywanie dodatniego poziomu nadwyżki bieżącej netto, w wysokości co najmniej 3% dochodów bieżących.

Ryzyko organizacyjno-prawne

1) *instrumenty zarządzania:*

- zarządzaniem długiem zajmuje się utworzone w tym celu Biuro Zarządzania Płynnością Finansową,
- przeprowadzanie szczegółowych analiz w zakresie proponowanych zmian przepisów prawnych,
- dedykowany system informatyczny,
- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie zarządzania długiem.

Ryzyko kursowe (aktualnie nie występuje)

1) *instrumenty zarządzania:*

- korzystanie wyłącznie z instrumentów dłużnych denominowanych w PLN.

5. Zadania strategii.

Realizacja przyjętego celu strategii zarządzania długiem będzie następować poprzez:

- optymalny dobór instrumentów dłużnych, uwzględniający założenia odnośnie poszczególnych ryzyk (w szczególności ryzyko refinansowania i ryzyko stopy procentowej) w postaci:
  - kredytu w PLN w banku komercyjnym lub obligacji na rynku krajowym,
  - kredytu w PLN w międzynarodowych instytucjach finansowych na rynku międzynarodowym;
- utrzymywanie i coroczną aktualizację oceny ratingowej;
- ograniczanie ryzyka utraty płynności poprzez stały monitoring systemu zarządzania płynnością, w skład którego wchodzi:
  - system rachunku skonsolidowanego,
  - kredyt w rachunku skonsolidowanym,
  - kredyt pomostowy,

- system lokowania czasowo wolnych środków finansowych będących w dyspozycji Miasta;
- stały monitoring wszystkich wskaźników określonych w niniejszej strategii, wieloletniej prognozie finansowej bądź innych dokumentach o charakterze wewnętrznym.

6. Zagrożenia związane z realizacją strategii.

Podstawowe zagrożenia dla realizacji niniejszej strategii wynikają głównie z sytuacji makroekonomicznej. Należą do nich przede wszystkim:

- niższe tempo wzrostu gospodarczego,
- wyższa stopa bezrobocia,
- destabilizacja gospodarki krajowej i międzynarodowej w dłuższej perspektywie czasowej, w szczególności związana z epidemią COVID-19,
- znaczący wzrost stóp procentowych w dalszej perspektywie czasowej,
- zaostrzenie wskaźników zadłużenia, obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego, w związku z koniecznością ograniczania poziomu deficytu i długu krajowego,
- mniejsze niż zakładane bądź brak wsparcia z funduszy unijnych,
- niższy poziom dochodów bieżących niż zakładany w szczególności dochodów z PIT, CIT, PCC w związku z sytuacją gospodarczą kraju lub zmianami przepisów prawnych (szczególnie w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych),
- wyższa dynamika wzrostu wydatków bieżących w stosunku do dochodów bieżących w związku np. ze zmianami prawnymi i narzuceniem nowych obowiązków na jednostki samorządu terytorialnego, bez zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania czy związana ze złymi nawykami dysponentów środków budżetowych.

W celu zabezpieczenia się przed ewentualnym negatywnym wpływem czynników wskazanych powyżej, prowadzony jest stały monitoring wszystkich parametrów. Obecna sytuacja gospodarcza wywołana wirusem COVID-19 wpłynęła na pogorszenie się wskaźników finansowych Miasta, jednak wszystkie obligatoryjne ograniczenia wynikające z ustawy o finansach publicznych zostają zachowane. Ponadto, aktualne działania Miasta, wspierające przedsiębiorców, mogą spowodować nieznaczny spadek wpływu z podatków i opłat lokalnych,

natomiast w przyszłości zapewne przyczynią się do poprawy sytuacji gospodarczej w Mieście. Miasto nie rezygnuje również z zaplanowanych inwestycji, które wspierają potencjał gospodarczy w regionie. Zakłada się utrzymanie optymalnego poziomu nadwyżki operacyjnej w kolejnych latach, która może zrównoważyć ewentualne wystąpienie negatywnych zjawisk.

Każde podejmowane działanie, będzie skierowane na osiągnięcie celu przedstawionego w niniejszej strategii, czyli pozyskanie finansowania zwrotnego umożliwiającego terminową realizację zadań Miasta oraz stymulującego jego rozwój, przy zachowaniu bezpieczeństwa środków publicznych.